

SUEZ-KRISEN OG GENOPRETTELSEN AF DEN VESTEUEOPÆISKE OLIEINFRASTRUKTUR, 1956-57

■ MARTIN OTTOVAY JØRGENSEN

Den 8. april 1957 sendte Dag Hammarskjöld, Generalsekretæren for de Forenede Nationer (FN), en lykønskning til amerikaneren Raymond A. Wheeler, den øverst ansvarlige for *United Nations Suez Clearance Operation* (UNSCO), for at have afsluttet oprydningen af Suezkanalen i et samarbejde mellem bjærgnings- og ingeniørvirksomheder. Den lød: "You have achieved the last major step in the United Nations responsibility for the clearance of the Suez Canal".¹ Indsatsens vigtighed (og at en amerikaner havde forestået den) betød, at *New York Times* bragte lykønskingen i forlængelse af forsidehistorien, der handlede om oprydningen af det sidste af de henved 50 vrage, den egyptiske regering havde ladet sænke i kanalen som modsvar på den israelsk-britisk-franske invasion i oktober 1956. Før invasionen transporterede tankskibe mere end halvdelen af den mellemøstlige olie, der dækkede ca. to tredjedele af Vesteuropas oliebehov, igennem kanalen.² Hammarskjöld understregede, at kanalen, var "intertwined with relations of power", og formet af "tension and conflict", foruden Suezkanalens åbenlyse infrastrukturelle vigtighed for Vesten.³ Mellem oktober 1956 og april 1957 dækkede talrige artikler samarbejdet mellem FN-sekretariatet, USA samt flere medlemmer af både *North Atlantic Treaty Organization* (NATO) og Commonwealth, de vestlige bjærgnings- og ingeniørvirksomheder såvel som olieselskaber ift. kanaloprydningen og sikringen af midlertidige olieforsyninger.

Imidlertid har forskningen kun vist beskeden interesse for Suezkanalen som et stykke infrastruktur.⁴ Energihistorikerne har givet Vesteuropas midlertidige olieleverancer fra USA og Venezuela opmærksomhed, men nævner imidlertid kun oprydningen af kanalen og dermed reetableringen af denne essentielle del af Vesteuropas infrastruktur i enkelte bisætninger.⁵ Forskningen med fokus på FN

1 *New York Times* 8.4.1957: "Last Suez wreck is raised by U.N."

2 Suez Canal Users' Association Report 19. februar 1957, indgået korrespondance vedr. Suezkanalen til Dir. J. Chr. Aschengreen, Danmarks Rederiforening – ØK, 1956-1958, pakke 51, Rigsarkivet (herefter: RA).

3 Marklund and Rüdiger: *Infrastructure*, 6.

4 F.eks. Hommels, Högseilius, Kaijser og Van Der Vleuten: *Infrastructure Vulnerabilities*; Högseilius, Kaijser og Van der Vleuten: *Europe's Infrastructure Transition*; Van der Vleuten og Kaijser: *Networking Europe*.

5 Bamberg: *British Petroleum*; Yergin: *The Prize*

og Suez-krisen har ligeledes været formet af især det britiske og amerikanske fokus på henholdsvis afkoloniseringen og Den kolde Krig og i mindre grad regionale og småstatsperspektiver.⁶

I det følgende undersøges derfor to forhold: 1) Vesteuropas olieinfrastrukturs kollaps som følge af Suezkanalens lukning under Suez-krisen samt 2) det førnævnte multilaterale og korporative samarbejde, hvor igennem de internationale, statslige og private aktører sikrede både midlertidige olieforsyninger og re-etableringen af Vesteuropas olieinfrastruktur i perioden mellem oktober 1956 og april 1957. Målet hermed er at generere ny indsigt om disse to forhold og derudover at vise, at vestlig infrastrukturhistorie ikke blot knytter an til energi-, teknologi-, økonomi- og erhvervshistorie, men også imperial-, koldkrigs og international historie.

Kildematerialet afspejler dette skærpede fokus på både den vestlige olieinfrastruktur såvel som flere aktører i form af FN og private virksomheder. Af upubliceret materiale anvendes arkivalier fra FN Sekretariatet, *UN Field Service*, *Office for Special Political Affairs*, *Egyptian Israeli Military Armistice Commission*, UNEF og UNSCO's styringsgruppe, *Suez Canal Users' Association* og Suez Kanal Kompagniet.⁷ Af publiceret materiale benyttes den amerikanske samling *Foreign Relations of the United States* (FRUS), udgivelser af både FN og FN-personale samt *New York Times*. Herudover inddrages forskning inden for felterne energi-, koldkrigs- og international historie.

Analysen udfoldes i tre afsnit. Indledningsvist sammenkobles Suez-krisen og Vesteuropas olieinfrastruktur. Dernæst undersøges de første reaktioner på Vestens første oliekrise i Vesteuropa, Washington og New York. Afslutningsvist undersøges kanalens genåbning, den midlertidige olieforsyning (kendt som '*the oil lift*'), genopbygningen af tilliden internt i NATO, samt Vestens hegemoni i det østlige Middelhav.

VESTEUROPA SELVFORSKYLDTE OLIEFORSYNINGSFRASTRUKTURS KOLLAPS UNDER SUEZ-KRISEN

Fra kanalens opførelse i 1869 og indtil Anden Verdenskrig fungerede Suezkanalen som imperial infrastruktur for især Storbritannien, Frankrig og Holland ift. handel, kommunikation og troppetransport. Efter krigen blev kanalen for de fleste vesteuropæiske lande også en del af deres energiinfrastruktur. Dette skyldtes Marshallhjælpens fokus på at facilitere overgangen til et oliebaseret økonomisk paradigme, hvilket øgede det europæiske behov for amerikansk olie fra Saudi

6 F.eks. Johnson: 'Umpire'; Kunz: *Economic diplomacy*; Kyle: *Suez*; Midtgaard: *Småstat*; O'Reilly: 'Following Ike'; Smith (red.): *Reassessing Suez*; Villaume: *Allieret*

7 De to sidstnævnte materiale blev hentet i den Danske Dampskibsrederforenings materialer i Erhvervsarkivet, nu Rigsarkivet. De resterende arkivalier findes i FN's arkiv i New York (herefter: FNA).

Arabien, idet britisk olie fra Iran ikke alene var tilstrækkelig. Marshallhjælpen øgede på den baggrund den mellemøstlige olies andel af det vesteuropæiske olieforbrug fra 43 pct. i 1947 til 85 pct. i 1951.⁸ Hverken olien eller adgangen dertil via Suezkanalen og de relativt nye rørledninger fra Saudi-Arabien til Syrien kunne imidlertid tages for givet.

Mens rørledningerne ikke syntes udsatte, gik Suezkanalen fra 1948 en usikker fremtid i møde. Det ustabile egyptisk-israelske forhold fra 1948 var en del heraf. Det samme var den iranske nationalisering af olieindustrien i 1951, der øgede også kanalens infrastrukturelle betydning, idet de vesteuropæiske lande, der havde købt britisk olie fra Iran, måtte skifte til britisk olie fra Kuwait, som skulle sejles gennem kanalen. Ligeledes øgede briternes militære tilstedeværelse i Suezkanalområdet usikkerheden fremfor det modsatte, da udbryderenheder fra det egyptiske militær, i 1951 indledte en guerillakrig mod disse.⁹ På denne baggrund begyndte det pro-vestlige FN-sekretariat i 1951 at udtænke planer for at sikre kanalen med en international militærstyrke.¹⁰ Den egyptisk-britiske konflikt, der endte med en aftale i 1954 om Storbritanniens tilbagetrækning i sommeren 1956, lod imidlertid ikke FN internationalisere kanalen. Uden at kanalen lukkedes, øgedes i stedet antallet af tankskibe undervejs og igen yderligere efter 1954. I sommeren 1956 sejlede tankskibe således to tredjedele af den saudiarabiske og kuwaitiske olie, der dækkede to tredjedele af det vesteuropæiske oliebehov, igennem kanalen.¹¹ Kanalen blev med andre ord både den vigtigste og mest sårbare del af den vesteuropæiske olieinfrastruktur.

De britiske og amerikanske regeringer skulle imidlertid selv gennem deres politik og indbyrdes uenigheder komme til at udfordre denne delikate infrastruktur yderligere gennem deres politik over for det egyptiske militære regime, der med Abdel Gamal Nasser som den primære figur kom til magten i 1952. For USA var Mellemøsten et koldkrigsspørgsmål, mens det for Storbritannien handlede om dets imperiale manøvrerum. Som vist af koldkrigsforskningen, førte dette til *Alpha*-planen, der havde til mål at sikre en fredsaftale mellem Israel og Egypten, og siden *Omega*-planen, der skulle mindske Nassers indflydelse efter hans overtagelse af magten i Egypten og panarabiske orientering efter den amerikanske efterretningstjeneste *Central Intelligence Agency* uproductive forsøg på at dyrke denne som et aktiv.¹² I 1955 måtte Anthony Edens konservative regering i London

8 Painter: 'Marshall Plan'.

9 Galpern: *Sterling*; Marsh: 'Crude Diplomacy'; Thornhill: 'Battle of the Canal Zone'.

10 Memorandum on Strengthening Collective Security Arrangements in the Middle East, 10 December 1951, Suez Canal Area 10 Dec 1951 – 15 April 1957, Office of Special Political Affairs, S-1066-0001-0007, FNA.

11 Suez Canal Users' Association Report, 19. februar 1957, Indgået korrespondance vedr. Suezkanalen til Dir. J. Chr. Aschengreen, Danmarks Rederiforening – ØK, 1956-1958, pakke 51, RA.

12 Lucas and Morey: 'The CIA and MI6'; Lucas: *Divided We Stand*, 185-203

og Dwight Eisenhowers republikanske administration i Washington derfor ikke blot se Cairo købe våben fra Østblokken efter først at have afvist selv at sælge Cairo våben. Storbritannien og USA kunne også følge Sovjetunionen øge antallet af flådefartøjer i det østlige Middelhav. Som modsvar begyndte Washington både at udarbejde forskellige planer ift. at besætte kanalen og vælte den pro-egyptiske regering i Syrien og at koordinere med NATOs olieeksperter ift. at udarbejde risikoanalyser i tilfælde af trusler mod olieledningerne og en lukning af kanalen. London og Washington blev i midten af juli 1956 ligeledes enige om at afvise Cairos anmodning om et lån fra Verdensbanken til en dæmning på Nilen. Hermed brød USA og Storbritannien de eksisterende aftaler med Egypten om dæmningen, der skulle elektrificere Egypten, trods advarslerne herimod fra præsidenten for Verdensbanken, Eugene Black. Regeringen i Cairo, der i forvejen så sin opbakning dale i takt med at befolkningstilvæksten, fattigdommen, censuren og overvågningen tog til, så ikke andre muligheder end at nationalisere Suezkanalen den 26. juli.¹³ Imidlertid knyttede nationaliseringen også an til både den stærke antipati for briterne og det fransk-britiske Suez Kanal Kompagni kanalselskab, der først efter 70 år var begyndt at betale Egypten selskabsskat på 7 pct. i 1939 såvel som den tredje verdens ide om oliesuverænit.¹⁴

Reaktionerne udeblev ikke. Som vist af forskningen i Suez-krisen iværksatte Washington og London i al hast ikke blot en korporativ instans ift. en evt. oliemangel i form af *Middle East Emergency Committee* (MEEC) pga. erfaringen fra nationaliseringen af olien i Iran, men også en kampagne i økonomisk krigsførelse mod Egypten for at vælte Nasser.¹⁵ Herefter skiltes Eden og Eisenhowers regeringer i forhold til måderne, hvorpå de ønskede at håndtere Nassers nationalisering af kanalen og Egyptens rolle i Mellemøsten, hvilket blev forstærket af, hvad London så som Washingtons manglende interesse i Baghdad-pagten, den pro-vestlige alliance i Mellemøsten, og olierelaterede spændinger mellem britiske og amerikanske allierede på den arabiske halvø.¹⁶ Trods det amerikanske militærs syn på kanalen som essentiel ift. både NATO og opretholdelsen af baser i Vesteuropa foretrak Eisenhower et multilateralt og ikke-militært svar af hensyn til den arabiske opinion og ønsket om et minimalt sovjetisk regionalt manøvrerum. London gik derfor med til at organisere to multilaterale konferencer for at etablere en forening, der skulle overtage fra Suez Kanal Kompagniet. Ikke overraskende bakkede de fleste vesteuropæiske regeringer og deltagende rederier op herom.¹⁷ Rederierne blev imidlertid mere forsigtige overfor de bombastiske britiske udmeldinger mellem konferencerne. Gennem *the International Chamber of Shipping*

13 Nichols: *Eisenhower 1956*, 75-115.

14 Dietrich: *Sovereign Rights*, 55; Piquet: 'The Suez Company's Concession'.

15 Kunz: *Economic diplomacy*.

16 Hahn: 'Caught in the Middle East'.

17 Kunz: *Economic diplomacy*; Lucas: *Divided We Stand*, 185-203

(ICS) støttede de Suez Kanal Kompagniet, der så sig selv som “unjustly robbed”.¹⁸ Flere nordiske og britiske rederier begyndte også at problematisere *the Suez Canal User Association* (SCUA).¹⁹ Den anerkendte ekspert i international lov, Max Sørensens, fandt også SCUA uforenelig med Egyptens suverænitæt, jf. den gældende kanaltraktat fra 1888.²⁰

London begyndte på denne baggrund selv at dyrke egyptiske religiøse, sekulære og militære faktorer for at vælte Nasser og at opbygge militære styrker i regionen. Paris blev også interesseret i at vælte Nasser på grund af hans støtte til det algierske oprør og mobiliserede ligeledes.²¹ Ikke overraskende opdagedes dette. Med Moskvas kritiske stemme som pejlemærke udfordrede Syrien og Libanon derfor gennem FN’s Sikkerhedsråd SCUA såvel som den britiske og franske oprustning. Damaskus og Beirut fremførte, at de op mod 30.000 franske og britiske tropper, krigsskibe, jagerfly mv. i området formentligt ikke skulle evakuere borgere fra Egypten. Tværtimod så de styrkerne som en “definite threat to the maintenance of international peace and security in the region”.²² Det krævede Sikkerhedsrådets reaktion for at undgå “a violation of the principles of the United Nations Charter and of International Law”.²³

Storbritannien og Frankrig ville eller kunne imidlertid ikke vende om. For London var kanalområdet altafgørende ift. til olie, sterlinghandlen og imperiet. Paris var efter at have afstået Indokina i 1954 primært afhængig af kanalen ift. olie, men de var også pressede af den algierske frihedskamp, som Guy Mollets socialistiske regering mente Cairo støttede.²⁴ Andre faktorer var også medvirkende. Som demonstreret af Dietl var Bonn, Rom og Bruxelles lige så frustrerede over den bipolære verdensorden som London og Paris. Henover august og september tiltog de europæiske aktiviteter derfor i forhold til at reformere NATO, Vestunionen (WEU) og det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM). London og Paris søgte ligeledes i WEU og FN at få støtte til at et indgreb mod Eryp-

18 Brev fra Formanden for SCC til formanden for ICS, 4. august 1956, indgået korrespondance vedr. Suezkanalen til Dir. J. Chr. Aschengreen, Danmarks Rederiforening – ØK, 1956-1958, pakke 51, RA.

19 Notat fra telefonsamtale mellem A. P. Møller og det danske udenrigsministerrum (forkortet: UM), 13. september 1956, J.Ch. Aschgreen 1956 m. fl, 1956-1958, Korrespondance fra Rederiforeningen vedr. Suezkanalen, RA.

20 Notat fra telefonsamtale mellem A.P. Møller og UM 13. september 1956, Korrespondance fra Rederiforeningen vedr. Suezkanalen, RA.

21 Crowcroft: ‘Egypt’s Other Nationalists’.

22 Statement to the Press by Permanent Representatives of Syria at the UN 19 September 1956, Correspondence and Clippings 2/3, Nationalization, Suez Canal, Office of Special Political Affairs, S-0164-0001-0002, UNA.

23 Text of Joint letters submitted by the Representatives of Lebanon and Syria to the President of the Security Council’ 19 September 1956, Correspondence and Clippings 2/3, Nationalization, Suez Canal, Office of Special Political Affairs, S-0164-0001-0002, UNA.

24 Galpern: *Sterling*; Kunz: *Economic diplomacy*.

ten.²⁵ Imidlertid blev det fransk-israelske forhold den udløsende faktor. Efter det førnævnte egyptiske våbenkøb i 1955 havde Frankrig solgt Israel et stort antal jagerfly og kampvogne blandt andet for at finde en allieret i regionen som modvægt til Storbritannien. Parallelt dermed voksede antallet af israelske sammenstød med både egyptiske styrker og militante palæstinensere fra den egyptisk-kontrollerede Gazastriben, hvilket førte til et israelsk ønske om et præventivt angreb på Egypten.²⁶

Således fandt Tel Aviv, Paris og London hinanden i oktober 1956. Uden at orientere USA, der i kraftige vendinger havde advaret mod militær magt, angreb Storbritannien, Frankrig og Israel derfor i slutningen af oktober Egypten med blandt andet britiske og franske jagere og bombere samt krigsskibe, der delvist var finansieret af amerikansk våbenhjælp. Kampene endte efter få dage med en klar israelsk-britisk-fransk sejr.²⁷ Den militære triumf blev imidlertid hurtigt et eksistentielt problem for Vesteuropa af flere årsager. Cairo havde som modsvar på angrebet blokeret kanalen med ca. 50 skibe og cementblokke, hvilket spærrede for transporten af olie herigennem. Ligeledes saboterede pro-egyptiske militærenheder i Syrien under invasionen olieledningen fra Irak med 50 pct. fald i olie-tilførslen gennem rørledningerne til følge, idet kun ledningen til Libanon forblev åben. Derudover skar olieselskaberne under pres fra de vrede regeringer i Riyadh, Kuwait City og Bagdad produktionen med i gennemsnit 48 pct.²⁸ En uge efter invasionen lukkede Saudi-Arabien også for salget til Storbritannien og Frankrig og forbød alle leverandører at sælge dem saudiarabisk olie.²⁹ Med andre ord stod Vesteuropa overfor en ny potentiel oliekrise mindre end fem år efter, at Irans nationalisering af olien havde skabt både panik og infrastrukturelle forandringer.

REAKTIONERNE I VESTEUEOPA, WASHINGTON OG NEW YORK

En kanallukning med tilhørende oliekrise var ikke, hvad man i Vesteuropa havde håbet på. Alligevel forblev reaktionerne her, som Dietl, Midtgaard og Villaume har demonstreret, afmålte over for London og Paris samt uforpligtigende over for Washington. Udover solidariteten var der usikkerhed om NATO, herunder ønsket om vesteuropæisk atombevæbning, og skuffelse over USA's håndtering af invasionen af Ungarn og Suez-krisen i FN.³⁰

Som Kunz har vist, var Eisenhower-administrationen rasende. Set fra Washington øgede invasionen ikke blot Moskvas manøvrerum i Mellemøsten, mens Vestens mindskedes. Invasionen skabte splid i NATO, og det hæmmede Vestens håndtering af den sovjetiske invasion af Ungarn for åbent tæppe på verdenssce-

25 Dietl: 'Intervention'.

26 Laron: 'Logic dictates'; Levey: 'French-Israeli Relations'.

27 Dietl: 'Intervention'; Kunz: *Economic diplomacy*.

28 Suez Canal Users' Association Report, 19 February 1957.

29 Bamberg: *British Petroleum*, 83.

30 Dietl: 'Intervention'; Midtgaard: *Småtstat*; Villaume: *Allieret*.

nen. Timing'en var også en faktor, idet de fransk-britiske styrker blev indsat blot en uge før det amerikanske præsidentvalg.³¹

Washington straffede derfor London og Paris for at få disses styrker ud samt for at forhindre yderligere tab af indflydelse i regionen til fordel for Moskva. Rasende lod Eisenhower vesteuropæisk olieforsyning være et vesteuropæisk problem: "those who began this operation should be left to work out their own oil problems—to boil in their own oil so to speak".³² Washington forbød derfor, som Bamberg har påpeget, at både de to organisationer USA og Storbritannien oprettede som modsvar på Irans nationalisering af olien i 1951, den britiske *Oil Supply Advisory Committee* (OSAC) og den amerikanske *Foreign Petroleum Supply Committee* (FPSC), og *Middle East Emergency Committee* (MEEC), der var oprettet kort efter nationaliseringen af Suezkanalen, at afhjælpe forsyningssituationen i Vesteuropa indtil invasionsstyrken var trukket ud.³³ Som vist af Kunz og Galpern, forhindrede Washington også, at Storbritannien kunne låne i den Internationale Valuta Fond (IMF), indtil invasionsstyrken var trukket ud.³⁴

Omvendt ville Washington ikke lade Vesteuropa, NATO og Commonwealth kollapse. Eisenhower sendte derfor allerede i starten af november et klart signal til Moskva, der i Middelhavet var begyndt at overgå fra en defensiv kystnær flåde til en offensiv *blue water navy*. Konkret sejlede den amerikanske *Sixth Navy*, der permanent var knyttet til Middelhavet, tættere på de britiske og franske flåder ud for Egyptens kyst. Dernæst sejlede flere amerikanske fartøjer mellem franske og britiske skibe. Ligeledes udlagdes et 'NATO-net' ved regelmæssigt at lade amerikanske fly overflyve de franske og britiske flåder.³⁵ For at vise at beredskabet ikke kun var 'regionalt', øgede den amerikanske hær ligeledes antallet af tropper i Saudi-Arabien, mens hangarskibe verden over blev sat på 12-timers krigsvarsel og tilført flere fartøjer, og luftvåbnet overgik til et globalt 5-minutters kampberedskab.³⁶

I New York fandt Eisenhower administrationen og FN-Sekretariatet og *Office of Special Political Affairs* under den amerikanske undergeneralsekretær Ralph Bunche med erfaring fra *Central Intelligence Agency* hurtigt hinanden. Washington ville fra starten flytte problemet fra Sikkerhedsrådet, hvor Moskva såvel som London og Paris havde veto, til Generalforsamlingen under *Uniting for Peace*-resolutionen fra Korea-krigen. De amerikanske FN-diplomater blev derfor sat til at række ud til flest mulige satellitter og velvillige stater verden over. Dernæst lykkedes det også Washington at 'afværge' en indisk resolution om en FN-styrke med

31 Kunz: *Economic diplomacy*.

32 Memorandum of a Conference with the President, 30 October 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 435).

33 Bamberg: *British Petroleum*.

34 Kunz: *Economic diplomacy*; Galpern: *Sterling*.

35 El-Husseini: *Soviet-Egyptian Relations*; Kyle, *Suez*.

36 Telegram fra Joint Chiefs of Staff til bestemte kommandører, 6 November 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 533).

enheder fra Tjekkoslaviet og et asiatick land med amerikansk logistisk støtte.³⁷ I de første dage i november blev også det tydeligt, at FN-Sekretariatet var trådt til. Den 4. november præsenterede den canadiske udenrigsminister Lester Pearson en resolution om en FN-styrke, *United Nations Emergency Force* (UNEF), der mindede meget om den FN-Sekretariatet havde søgt realiseret siden 1951. Samme resolution blev forelagt FNs Generalforsamling dagen efter Pearsons frokost med FN's Generalsekretær, den pro-vestlige Dag Hammarskjöld, Bunche, og Andrew Cordier, veteran fra det amerikanske udenrigsministerium og Hammarskjölds assistent.³⁸ Ganske vist stemte Storbritannien, Frankrig og Østblokken ikke, men alle medlemmerne i de vestlige og provestlige alliancer såvel som provestlige stater stemte for.³⁹ FNs hurtige reaktion havde, ifølge den canadiske general E. L. M. Burns, chefen for *United Nations Truce Supervision Organization* (UNTSO) og kommende chef for UNEF, rod i Hammarskjölds frygt for at: "it would be a race between the UNEF's getting established on the ground and 'volunteers' from Russia, Communist China, and other similarly oriented countries".⁴⁰ Hammarskjöld havde allerede to dage før afstemningen via Cordier meddelt Burns, at såfremt "the situation in Gaza should get out of hand he has asked the United States to act as UN agent to come into the area to administer it",⁴¹ idet han så en stor risiko for at Cairo ville sammenkæde genåbningen af kanalen, og dermed reetableringen af Vesteuropas olieinfrastruktur, med den israelske tilbagetrækning fra Gaza-Striben.

UNEF kom ikke overraskende til at bestå af enheder fra stater, der enten var medlemmer af NATO og Commonwealth eller neutrale/alliancefri stater, hvor af flere også havde direkte økonomiske samt strategiske interesser på spil eller var amerikanske allierede. Eksempelvis var Norge og Danmark ikke blot som NATO-medlemmer integreret i de amerikanske strategier i forhold til ubåds- og flyvebaser og bruger af amerikanske våbensystemer.⁴² Begge var også økonomisk afhængige af kanalen, SCUA-medlemmer og henholdsvis kanalens anden- og tiendestørste brugere (ud fra tonnage).⁴³ Ca. 80 pct. af den norske tonnage i 1956 var endvidere kuwaitisk olie til det britiske marked.⁴⁴ Colombia havde siden oprettelsen og Panamakanalen, der skar Colombia over, været en bruger af amerikanske

37 Heikal: *Lion's Tail*, 213.

38 Burns: *Between Arab and Israeli*, 187.

39 FN A/PV.565.

40 Burns: *Between Arab and Israeli*, 202-203.

41 Message to Chief of Staff UNTSO from Cordier, 2 November 1956, Israel Administration of GAZA, Gaza Strip, Area Files, Political Affairs, EIMAC, S-0375-0069-0004, FNA.

42 Berdal: *Norway and the Cold War*; Villaume: *Allieret*.

43 Statsminister H.C. Hansens Sueztale i Folketinget, 25. september 1956, J.Ch. Aschgreen 1956 m.fl, 1956-1958, Korrespondance fra Rederiforeningen vedr. Suezkanalen, EA/RA.

44 Brev fra det norske udenrigsministerium til den norske rederiforening, 9. august 1956, J.Ch. Aschgreen 1956 m.fl, 1956-1958, Korrespondance fra Rederiforeningen vedr. Suezkanalen, EA/RA.

våbensystemer og *de facto* amerikansk satellitstat.⁴⁵ Sverige var vestligt orienteret, modtager af amerikansk atom- og våbentechnologi og ved at indføre NATO-standarder i sin våbenproduktion.⁴⁶ Indien var, trods deltagelsen i Den Alliancefri Bevægelse og deres generelt gode forhold til Egypten, ligeledes ikke, som premierminister Jawaharlal Nehru meddelte Nasser efter nationaliseringen af kanalen, "a disinterested party. She is a principal user of this waterway".⁴⁷ Omtrent 60 pct. af den indiske handel gik grundet Commonwealth-handlen gennem kanalen.⁴⁸ Jugoslavien, der også var i den Alliancefri Bevægelse, var på samme måde ikke på god fod med Sovjetunionen og kun nyligt ophørt med at få amerikansk våbenhjælp.⁴⁹ Hammarskjöld godtog derfor Nassers krav om inddrage hans indonesiske allierede, da han søgte at afvise norsk og dansk deltagelse.⁵⁰

Generalsekretærens, UNSCO og UNEF's nære forhold til, og ofte afhængighed af, USA, NATO og Commonwealth blev igen demonstreret, da det amerikanske flyvevåben lidt over en uge efter afstemningen fløj de fleste UNEF-enheder til Egypten. Nogle blev fløjet direkte, andre via amerikanske og allieredes flybaser i Puerto Rico, Italien, Azorerne og Tyrkiet eller Saudi-Arabien.⁵¹ Mange fra UNEF's administrative personale kom også fra enten USA eller NATO- og Commonwealth-lande. Ligeledes måtte UNEF bede USA om køretøjer, forsyninger, hjelme mv., idet man meget sigende ikke kunne købe nok ved den britisk-franske styrke.⁵²

REETABLERINGEN AF OLIEINFRASTRUKTUREN OG DEN INTERNE TILLID I VESTEN SAMT 'THE OIL LIFT'

Kort før udsendelsen af UNEF drøftede Generalsekretæren, hans pro-vestlige Suez-gruppe og de amerikanske FN-diplomater de ikke-militære aspekter af genåbningen af kanalen. Washington ville ikke lade London og Paris forestå oprydningen, som disse ellers ivrigt foreslog. Hammarskjöld var enig, og bad de amerikanske diplomater overrække Eisenhower "his deep appreciation for the full support which the President and US had given throughout this entire undertaking".⁵³ Gruppen nåede ved endnu et møde samme aften forventeligt til enighed om at hyre danske og hollandske maritime slæbe- og bjærgningsfirmaer,

45 Brands: 'Latin America's Cold War'; Coleman: 'Colombian army'.

46 Nilsson: 'Aligning the Non-aligned'.

47 Mudiam: *India and the Middle East*, 54.

48 Mohan: 'Suez and the Commonwealth'.

49 Milošević: 'How far is NATO', 64-80.

50 Burns: *Between Arab and Israeli*, 202-204.

51 United States Airlift for the United Nations Emergency Force, undated, Brazil Folder, Field Operations Division, S-0530-0271, FNA; Burns: *Between Arab and Israeli*, 213-214.

52 Burns: *Between Arab and Israeli*, 212-222.

53 Telegram fra den amerikanske FN-delegation til det amerikanske udenrigsministerium, 7. november 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 547).

dvs. virksomheder fra to NATO-lande.⁵⁴ Generalsekretæren satte sig også på den overordnede styring af oprydningsarbejdet, der blev døbt *United Nations Suez Clearance Operation* (UNSCO). Som daglige ledere valgte han amerikanerne John McCloy og førnævnte Wheeler samt sydafrikaneren Alfred Katzin. McCloy havde været direktør i *International Bank for Reconstruction and Development* (IRBD), bedre kendt som Verdensbanken, og siden formand for *Chase Manhattan Banks* bestyrelse. Wheeler havde i sin karriere i den amerikanske hær været udstationeret ved Panama-kanalen før Anden Verdenskrig, og siden ansat ved krigsministeriet under krigen. Derefter fik han arbejde som ingeniør i Verdensbanken både under og efter McCloy's direktørtid. Her havde Wheeler også været involveret efter nationaliseringen af den iranske olieindustri. Katzin, havde en lignende profil. Han havde kæmpet for Det britiske Imperium under Anden Verdenskrig og var derefter overgået til FN, hvor han blandt andet havde været den tidligere Generalsekretærs specielle udsending i Korea efter krigen.⁵⁵ Tre uger senere havde de hyret fire virksomheder fra tre NATO-lande til at forestå oprydningen. Arbejdet i kanalen skulle forestås af det hollandske *L. Smit en Co.'s Internationale Sleepdienst* og det danske Svitzer.⁵⁶ Arbejdet langs kanalen skulle varetages af de amerikanske firmaer *International General Electric Company* og *the Ralph M. Parsons Company*. Førstnævnte udviklede blandt andet dele til våbensystemer, mens sidstnævnte havde forbindelser til både vestlige olieselskaber og militære infrastrukturer via olie- og byggeprojekter som flybaser, missilsiloer mv.⁵⁷ UNSCO afspejlede derfor måden, hvorpå FN var afhængige af USA, NATO og Commonwealth og firmaer fra disse lande. Selvsamme mønster sås også i UNSCO's (og UNEF's) styringsgruppe, der bestod af de fleste troppeydende lande samt Pakistan (der også havde økonomiske interesser i kanalen), Brasilien og Canada (der begge blev UNEF troppeydere i januar). For at give UNSCO's en mere international karakter inddrog Washington derfor gennem den førnævnte amerikanske finansminister Humphrey fra Verdensbanken, som McCloy havde gode forbindelser til, som finansiel aktør.⁵⁸ Dette figenblad dækkede imidlertid ikke meget, da de største kanalbrugere, her-

54 Memorandum af samtale mellem den amerikanske FN-delegation samt FN's Generalsekretær og stab, 7. november 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 553).

55 Telegram fra den amerikanske FN-delegation til det amerikanske udenrigsministerium, 22. november 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 603).

56 Annex A to the Agreement relating to the clearance of the Suez Canal by and between the United Nations and L. Smit en Co.'s Internationale Sleepdienst, Rotterdam and A/S Em. Z. Svitzers Bjergrnings-Enterprise, Copenhagen, 28. januar 1957, United Nations Suez Canal Operation, Smit/Svitzer, UN Fields Operations Service, S-0534-0151, FNA

57 Contract November 1956 Between the United Nations and the Ralph M. Parsons Company, United Nations Suez Canal Operation, the Ralph M. Parsons Company, UN Field Operations Service, S-0534-0151, FNA.

58 Memorandum fra viceudenrigsministeren til udenrigsministeren, 24. december 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 664).

under UNEF-deltagerne Norge og Danmark, dækkede 99.95 pct. af FN's lån som de siden som kanalbrugere skulle betale tilbage til Verdensbanken.⁵⁹

Trods den store velvilje fra FN-systemet, USA og flere medlemmer af både NATO og Commonwealth var genåbningen af kanalen ikke problemfri eller ukompliceret. Eksempelvis begyndte Cairo at koble kanaloprydningen sammen med den langsomme israelske tilbagetrækning fra Sinaihalvøen og Gazastriben. Armvridningen lykkedes, idet produktionen af mellemøstlig olie halveredes i november og december, og to tredjedele af den resterende del måtte sejles rundt om Afrika, hvilket både tog længere tid og førte til højere olie- og fragtpriiser. Det hjalp heller ikke, at outputtet gennem rørledningerne fra Irak og Saudi-Arabien som nævnt faldt med 50 pct., selvom USA søgte at kultivere Saudi-Arabien for at sikre mere olie.⁶⁰ Pressedækningen i både USA og Europa henover november hjalp formentligt også Cairo, idet fokus ofte var på rationeringer, den stigende oliepris og frygten for verdenshandlen.⁶¹ Ligeledes var især London presset af Washingtons tilbageholdelse af IMF-lånet, idet pundets værdi var faldende, nationalbankens reserver styrtblødte og sterlingområdet var ved at kollapse. Cairos manøvre lykkedes derfor, og den 30. november forlod de sidste invasionsstyrker Egypten.⁶² Det lykkedes også Cairo at trække FN ind i Gazastriben, om end den israelske tilbagetrækning først var tilendebragt i marts og FN øgede styrken fra 4.500 til 6.500 mand med enheder fra Canada og Brasilien, der også begge var forankrede i den amerikanske indflydelsessfære.⁶³

Styringsgruppen var forventeligt også flere gange efter Hammarskjöld, idet den til forskel fra UNEF ikke fik indflydelse på UNSCO. At han så dette alene som hans område, fremhævede han flere gange. Eksempelvis udtalte han på mødet den 4. december 1956, at "there is no question that all decisions on implementation are taken by the Secretary-General".⁶⁴ På samme møde meddelte han også, at UNSCO ikke ville få sin egen administration (som UNEF) og at man brugte den britisk-franske oprydningsplan. Det var ganske enkelt ikke, "a thing which this Committee is likely to wish to go into in any kind of detail".⁶⁵ Styringsgruppen

59 FN A/3719.

60 Suez Canal Users' Association Report, 19. februar 1957, Korrespondance vedr. Suezkanalen, Danmarks Rederiforening - ØK, 1956-1958, RA.

61 Se f.eks. *New York Times* 8.11.1956: "Britain Cuts Use of Oil, Gasoline"; *New York Times* 15.11.1956: "Heavy Fuel Oil goes up"; *New York Times* 21.11.1956: "Grave Damage to World Trade Feared From Mideast Troubles".

62 Kunz: *Economic diplomacy*; Galpern: *Sterling*.

63 Verbatim Minutes of meeting of the Advisory Committee of UNEF, 4. december 1956.

64 Verbatim Minutes of meeting of the Advisory Committee of UNEF, 4. december 1956, Advisory Committee Verbatim Records, Missions and Commissions - Middle East, Microfilm of Andrew Cordier Papers, UN Commissions, Committees, Conference Files, S-0848-0001-0001, FNA.

65 Se f.eks. Verbatim Minutes of meeting of the Advisory Committee of UNEF, 4. december 1956, Microfilm of Andrew Cordier Papers, S-0848-0001-0001, FNA.

fundt det imidlertid nødvendigt at luften bekymringer om olieleverancer, Commonwealth-handlen og øgede priser.⁶⁶ Blandt andet derfor frigav FN med jævne mellemrum pressemeddelelser, der blandt andet kunne berette om bjærgningsflådens fortræffelige og ukuelige 24-timers arbejdsmoral.⁶⁷

Samtidigt var det parallelle 'oil lift', der blev organiseret af førnævnte MEEC og koordineringsorganet under *Organization for European Economic Cooperation* (OEEC), *OEEC Petroleum Emergency Group* (OPEG), ikke så opløftende, som man havde håbet. Efter december-mødet, der bestod af repræsentanter fra 17 lande og de største vestlige olieselskaber, begyndte olien fra USA og Venezuela ganske vist at finde vej til Europa.⁶⁸ Vestens andel af den globale infrastruktur var i 1956 imidlertid ikke så stor, som den havde været i slutningen af 1940'erne, hvor vestlige selskaber havde kontrolleret ca. 90 pct. af de globale reserver udenfor USA, Mexico og østblokken, ca. 90 pct. af olieproduktion, ca. 75 pct. af verdens raffinaderier og ca. 90 pct. af den globale oliehandel.⁶⁹ Derudover tog det tid at skibe olien over Atlanten. Hertil kom, at 'the oil lift' blev dyrt. Det blev dyrere, dels fordi olien skulle betales i Dollars og dels fordi man skulle bruge ca. 500 ekstra tankskibe til højere rater end tidligere. De højere fragtrater skyldtes ikke blot den pludselige efterspørgsel. Shippingsektorens tilsyneladende indbyggede grådighed var også en faktor, da en del mindre amerikanske rederier erhvervede sig gamle tankskibe for få at andel i den lukrative handel. Denne løsning betød sammen med den fortsat reducerede olietilførsel i olieledningen fra Saudi-Arabien til Syrien, at prisen på olien ved levering til europæiske havne i december var steget med ca. 40 pct.⁷⁰ Olieprisen forblev også høj indtil kanalens genåbning i april, idet 'the oil lift' aldrig nåede at levere mere end 70 pct. af Vesteuropas oliebehov i januar 1957, 80 pct. i februar og 85 pct. i marts.⁷¹

KONKLUSION

Vesteuropas manglende respekt for Egypten og forståelse for forandringerne i Mellemøsten resulterede, som vist, i 1956 i lukningen af Suezkanalen, der forårsagede blandt andet den vesteuropæiske olieinfrastrukturens kollaps. Efter fem

66 Verbatim Minutes of meeting of the Advisory Committee of UNEF, 4. januar 1957, Advisory Committee Verbatim Records on UNEF, Missions and Commissions - Middle East, UN Commissions, Committees and Conference Files, Microfilm of Andrew Cordier Papers, S-0848-0001-0001, FNA.

67 Se f.eks. UN Press Release EMF/96: Preparatory Work Starts for Stage Two of Canal Clearance: General Wheeler Cites Efforts to 'Beat Estimate for Completion of Stage One, 31 januar 1957, Cables 2/3, Clearance, Suez Canal, Office of Special Political Affairs, S-0164-0001-0005, FNA.

68 Bamberg: *British Petroleum*.

69 Painter: 'Marshall Plan'.

70 Suez Canal Users' Association Report, 19. februar 1957, Korrespondance vedr. Suezkanalen, Danmarks Rederiforening - ØK, 1956-1958, RA.

71 Bamberg: *British Petroleum*.

måneders tæt samarbejde mellem USA, FN, flere vestlige og Commonwealth lande og flere private vestlige virksomheder kunne Hammarskjöld i starten af april 1957 lykønske Wheeler med genåbningen af Suezkanalen i *New York Times*.

Parallelt med sikringen af alternative olieforsyninger, genåbningen af kanalen og den sovjetiske invasion af Ungarn havde NATO's rystede interne forhold og oliemangel i de forskellige vesteuropæiske medlemslandes militære infrastrukturer også lagt pres på situationen. NATO-mødet i Paris i midt-december 1956 stod derfor i den amerikanske udenrigsminister John Foster Dulles' optik til at blive det "most important one ever held".⁷² Udenrigsministeren fandt imidlertid på mødet, at der ikke var "serious fireworks",⁷³ men tværtimod "every evidence that ranks will be closed".⁷⁴ Kommunikæet, der blev udsendt efter mødet, understregede som følge deraf også forventeligt ikke blot "the need for rapid progress in clearing the Suez Canal in conformity with the resolution of the United Nations General Assembly",⁷⁵ men også "the urgent need for initiating and pressing to a conclusion negotiations through the good offices of the United Nations with a view to restoring the Canal to full and free operation".⁷⁶

Sideløbende hermed introducerede den amerikanske præsident også den såkaldte Eisenhower-doktrin. På grundlag heraf ønskede Washington både at forhindre øget sovjetisk indflydelse i det østlige Middelhav og Mellemøsten og at sikre *de facto* amerikansk regionalt hegemoni gennem økonomisk og militær bistand til udvalgte partnere og allierede og en fortsat militær tilstedeværelse i form af den nu permanent udstationerede *Sixth Navy*. Herudover øremærkedes 11.000 amerikanske tropper i Vesteuropa samt to divisioner i USA til indsættelse i regionen i tilfælde af krig.⁷⁷

Klog af skade var Vesteuropa, USA og NATO såvel som de europæiske og amerikanske olie- og shipping firmaer ved siden af genopbygning af tillid internt i NATO og udviklingen af Eisenhower-doktrinen allerede i gang med at reducere afhængigheden af Suezkanalen og den mellemøstlige olie, da kanalen genåbnede. Man var begyndt at udvinde olie i både gamle og nye oliefelter i Vesteuropa, Nordamerika, Centralamerika, Nordafrika og Sydøstasien samt at øge raffinaderikapaciteten i Vesten. Rørledningerne fra den Persiske Golf til Middelhavet gjordes imidlertid også større, idet den mellemøstlige olie imidlertid ikke kunne undværes. Olietankerne voksede også på få år til dobbelt og snart tredobbelt størrelse

72 Memorandum af møde i *the National Security Council*, 30. november 1956, FRUS, vol. XVI (dok. 626).

73 Telegram fra udenrigsministeren til præsidenten, 11. december 1956, FRUS, vol. IV (dok. 45).

74 Telegram fra udenrigsministeren til præsidenten, 11. december 1956, FRUS, vol. IV (dok. 45).

75 NATO Final Communiqué 11th-14th December 1956, <http://www.nato.int/docu/comm/49-95/c5612> (18.01.2019).

76 NATO Final Communiqué 11th-14th December 1956, <http://www.nato.int/docu/comm/49-95/c561214a.htm> (18.01.2019).

77 Hahn: 'Caught in the Middle East'.

og begyndte ligeledes at sejle rundt om Afrika.⁷⁸ Trods styrkelsen af Vesteuropas olieinfrastruktur, eller måske på grund af denne, ignorerede Vesten imidlertid fortsat Mellemøstens underliggende politiske strømninger. Prisen blev oliekrisen i 1973.⁷⁹

LITTERATUR

Utrykt materiale

- Erhvervsarkivet/Rigsarkivet, Indgået korrespondance vedr. Suezkanalen til Dir. J. Chr. Aschengreen, Danmarks Rederiforening - ØK, 1956-1958, pakke 51.
- FN's Arkiv, UN Commissions, Committees, Conference Files, S-0848-0001-0001, Microfilm of Andrew Cordier Papers, Missions and Commissions - Middle East, Advisory Committee Verbatim Records.
- FN's Arkiv, EIMAC, S-0375-0069-0004, Political Affairs, Area Files, Gaza Strip, Israel Administration of GAZA.
- FN's Arkiv, UN Field Operations Service, S-0530-0271, Brazil Folder.
- FN's Arkiv, UN Field Operations Service, S-0534-0151, United Nations Suez Canal Operation, the Ralph M. Parsons Company.
- FN's Arkiv, UN Field Operations Service, S-0534-0151, United Nations Suez Canal, Smit/Svitzer.
- FN's Arkiv, Office of Special Political Affairs, S-0164-0001-0005, Suez Canal, Clearance, Cables 2/3.
- FN's Arkiv, Office of Special Political Affairs, S-1066-0001-0007, Suez Canal Area 10 Dec 1951 – 15 April 1957.

Trykt materiale

- Bamberg, James: *British Petroleum and Global Oil, 1950-1975: The Challenge of Nationalism*, Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- Berdal, Mats R.: *The United States, Norway and the Cold War, 1954-1960*, New York: St. Martin's Press, 1997.
- Brands, Hal: *Latin America's Cold War*, Cambridge: Harvard University Press, 2010.
- Burns, E.L.M.: *Between Arab and Israeli*, New York: George Harrap and Co., 1962.
- Coleman, Bradley Lynn: 'The Colombian Army in Korea, 1950-1954', *The Journal of Military History* 68 (4), 2005, 1137-1177.
- Collado, Emilio G.: 'Meeting the Oil Needs of the World', *Proceedings of the Academy of Political Science* 26 (3), 1957, 258-265.
- Crowcroft, Barnaby: 'Egypt's Other Nationalists and the Suez Crisis of 1956', *The Historical Journal* 59 (1), 1956, 253-285, doi: 10.1017/S0018246X1500060.
- Dietl, Ralph: 'Suez 1956: A European Intervention?', *Journal of Contemporary History* 43 (2), 2003, 259-278, doi: 10.1177/00229408089032.
- Dietrich, Christopher R. W.: *Oil Revolution: Anticolonial elites, Sovereign Rights, and the Economic Culture of Decolonization*, Cambridge: Cambridge University Press, 2017.
- El-Husseini, Mohrez: *Soviet-Egyptian Relations, 1945-1985*, New York: St. Martin's Press, 1987.
- Galpern, Stephen G.: *Money, Oil and Empire: Sterling and Postwar Imperialism, 1944-1971*: Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
- Graf, Rudiger: 'Making Use of the "Oil Weapon": Western Industrialized Countries and Arab Petropolitics in 1973-1974', *Diplomatic History* 36 (1), 2012, 185-208, doi: 10.1111/j.1467-7709.2011.01014.x.
- Hahn, Peter H.: *Caught in the Middle East: U.S. Policy towards the Arab-Israeli Conflict*: Chapel Hill: University of North Carolina Press, 2004.

⁷⁸ Collado: 'Meeting the Oil needs'; Spyrou: *Supertanker*.

⁷⁹ Graf: 'Oil Weapon'.

- Heikal, Mohamed: *Cutting the Lion's Tail: Suez Through Egyptian Eyes*, Guernsey: Transworld Publishers, 1988.
- Högselius, Per, Hommels, Anique, Kaijser, Arne og Van der Vleuten, Erik: *The Making of Europe's Critical Infrastructure: Common Connections and Shared Vulnerabilities*, Basingstoke and Hampshire: Palgrave MacMillan, 2013.
- Högselius, Per, Kaijser, Arne og Van der Vleuten, Erik: *Europe's Infrastructure Transition: Economy, War and Nature*, Basingstoke and Hampshire: Palgrave MacMillan, 2016.
- Johnson, Edward: 'The Umpire on whom the Sun never Sets: Dag Hammarskjöld's Political Role and the British at Suez', *Diplomacy and Statecraft* 8 (1), 1997, 249-278, doi: 10.1080/0959229970840637.
- Kunz, Diane: *The Economic Diplomacy of the Suez Crisis*, Chapel Hill og London: The University of London Press, 1991.
- Kyle, Keith: *Suez*, London: Weidenfeld and Nicholson, 1991.
- Laron, Guy: "'Logic dictates that they may attack when they feel they can win": The 1955 Czech-Egyptian arms, the Egyptian army, and Israeli intelligence', *The Middle East Journal* 63 (1), 2009, 69-84, doi: 10.375.63.1.14.
- Levey, Zach: 'French-Israeli Relations, 1950-1956: The Strategic Dimension'. I Simon C. Smith (red.): *Reassessing Suez 1956*, Aldershot og Burlington: Ashgate, 2008, 87-106.
- Lucas, Scott: *Divided We Stand: Britain, the US and the Suez Crisis*, London: Hodder & Stoughton, 1991.
- Lucas, Scott og Alistair Morey: 'The Hidden 'Alliance': The CIA and MI6 before and after Suez', *Intelligence and National Security* 15 (2), 2000, 95-120, doi: 10.1080/02684520008432605.
- Marsh, Steven: 'Anglo-American Crude Diplomacy: Multinational Oil and the Iranian Oil Crisis, 1951-1953', *Contemporary British History* 21 (1), 2007, 25-53, doi: 10.101080/1369460600785259.
- Marklund, Andreas og Rüdiger, Mogens: 'Historicizing Infrastructure: After the Material Turn'. I Marklund, A. and Rüdiger, M. (red.), *Historicizing Infrastructure*, Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 2016, 5-20.
- Midtgaard, Kirstine: *Småstat, magt og sikkerhed: Danmark og FN, 1949-1965*, Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2005.
- Mohan, Jitendra: 'India, Pakistan, Suez and the Commonwealth', *International Journal* 15 (3), 1960, 185-199.
- Mudiam, Pritvi Ram: *India and the Middle East*, London: British Academic Press, 1994.
- Nichols, David A.: *Eisenhower 1956: The Presidents Year of Crisis: Suez and the Brink of War*, New York: Simon & Schuster, 2011.
- Nilsson, Mikael: 'Aligning the Non-aligned: A Re-interpretation of Why and How Sweden was granted Access to US Military Material in the Early Cold War', *Scandinavian Journal of History* 35 (3), 2012, 315-345, doi: 10.1080/03468751003766745.
- O'Reilly, Marc: 'Following Ike? Explaining Canadian-US co-operation during the 1956 Suez Crisis', *Journal of Commonwealth and Comparative Politics* 35 (3), 1997, 75-107, doi: 10.1080/14662049708447753.
- Painter, David S.: 'The Marshall Plan and Oil', *Cold War History* 9 (2), 2009, 159-175, doi: 10.1080/14682740902871851.
- Piquet, Caroline: 'The Suez Company's Concession, 1854-1956: Modern Infrastructure and Local Economic Development', *Enterprise and Society* 5 (1), 2004, 107-127, doi: 10.1093/es/khh05.
- Simon C. Smith (red.): *Reassessing Suez 1956*, Aldershot og Burlington: Ashgate, 2008.
- Spyrou, Andrew: *From T-2 to Supertanker: Development of the Oil Tanker, 1940-2000*, Bloomington: iUniverse, 2006.
- Thornhill, Michael: *Road to Suez: The Battle of the Canal Zone*, Stroud: Sutton, 2006.
- Van der Vleuten, Erik og Arne Kaijser (red.): *Networking Europe: Transnational Infrastructures and the Shaping of Europe, 1850-2000*, Sagamore Beach: Science History Publications, 2006.
- Villaume, Poul: *Allieret med forbehold: Danmark, NATO og den Kolde Krig: En studie i dansk sikkerhedspolitik, 1949-1961*, København: Eirene, 1995.

Waage, Hilde Henriksen: 'Norway and a major international crisis: Suez- the very difficult case', *Diplomacy and Statecraft* 9 (3), 1998, 211-241, doi: 10.1080/09592299808406100.
Yergin, Daniel: *The Prize: The Epic Quest for Oil, Money and Power*, New York: Free Press, 2009.

MARTIN OTTOVAY JØRGENSEN
ADJUNKT, PH.D.
INSTITUT FOR KULTUR OG GLOBALE STUDIER
AALBORG UNIVERSITET
MOJ@CGS.AAU.DK

ABSTRACT (UK)

Martin Ottovay Jørgensen: The Suez Crisis and the Restoration of Western Europe's Oil Infrastructure, 1956-57

Historians have analysed the Suez-Crisis for more than 30 years. It is still, however, possible to find new viewpoints and approaches. Reflecting the theme of this journal issue, this article applies a multilateral and infrastructural perspective on the development, progression and termination of the Suez Crisis, using sources from the UN and other central actors that has not been used hitherto. Against this backdrop, the article breaks rank with the typical diplomatic and national perspective by applying an infrastructure approach that fuses multilateral, systemic and geographical aspects. It also expands the number of analytical actors from the typical group of the US, Great Britain, Egypt, the Soviet Union and occasionally France to also include and make central several NATO and Commonwealth members, UN organisations and private enterprises. In doing so, the article not only finds that the oil shortage that followed Suez Crisis was a considerably more serious infrastructural problem than assumed in existing research, but also that it was a Western 'all hands-on deck' situation if the West was to come together again and prevent worse developments.